

แนวทางการสอนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

The Teaching Guidelines for Law in Daily Life: Subject Based on Students – Centered Classroom

ชาคริต ชันนาโพธิ์¹

Chakrit Khunnapo¹

บทคัดย่อ

วิจัยฉบับนี้ศึกษาถึงแนวทางวิธีการ และรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เข้ามาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน เพื่อประโยชน์ในการก่อให้เกิดการพัฒนานิสัยให้เต็มตามศักยภาพ เต็มความถนัด และเต็มตามที่นิสัยให้ความสนใจ และสามารถจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นคนดีมีคุณธรรมและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาวิจัยพบว่านิสัย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นโดยรวมต่อการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 เมื่อแยกพิจารณาเป็นด้านต่าง ๆ พบว่า นิสิตแสดงความคิดเห็นด้วยในระดับมากทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านบทบาทของครูผู้สอน ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมในการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านเวลาที่ใช้ในการสอน หรือด้านการวัดผล โดยการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00 - 3.31

ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ดังต่อไปนี้

ด้านการเรียนการสอน นิสิตควรเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนขั้นกิจกรรมการสอนจนถึงขั้นสรุป กิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละแผนการสอน นิสิตควรเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองโดยผู้สอนเป็นผู้คอยกำกับดูแล ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาในการค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ การปรับปรุงชิ้นงาน และเป็นผู้ควบคุมเวลาในแต่ละขั้นตอน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีมและทักษะการทำงานของนิสิต โดยได้ออกแบบกิจกรรมที่ให้นิสิตได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มเป็นส่วนใหญ่ นิสิตได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อกลุ่ม ได้ร่วมวางแผน ได้อภิปราย ได้ผลิตชิ้นงานร่วมกัน และได้ประเมินชิ้นงานของตนเอง

ในการเรียนการสอนแต่ละเรื่อง ผู้ศึกษาเห็นว่าควรใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธีประกอบกัน ดังนั้น วิธีการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียนในวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ได้แก่ 5 วิธี คือ การเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรม Jigsaw การสอนแบบวิเคราะห์ การสอนโดยใช้คำถาม การอภิปรายแบบกลุ่มย่อย และทั้งชั้น การเรียนแบบประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

---

¹ พนักงานวิชาการ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Academic Officer, Colleges of Politics and Governance, Mahasarakham University.
e-mail address (kikkukae_25@hotmail.com)

ส่วนบทบาทของผู้สอนควรมีการฝึกฝนทักษะเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ ทักษะในการเข้าสู่เนื้อหาบทเรียน ทักษะในการมอบหมายงาน ทักษะในการตั้งคำถาม รวมทั้งทักษะทางจิตวิทยาในการสอน ตลอดจนทักษะในการสรุปบทเรียนได้อย่างครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด อันจักเป็นประโยชน์แก่นิสิตที่เรียนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ตามหลักสูตรของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคามต่อไป

คำสำคัญ : ผู้เรียนเป็นสำคัญ, กฎหมายในชีวิตประจำวัน

Abstract

This research studies teaching methods and forms that focus on students for the purpose of improving the teaching quality of the subject The Law in Daily Life. . It aims to develop students to their full potential, proficiency and interest. Moreover, it is designed o teach students to be knowledgeable, good and able to live happily.

The research shows that sampling students' overview opinion on the student-centered classroom is at a high level. Its average score is 3.13. When separately considering each topic, this research finds that students agree at a high level in every topic including a teacher's role, participation in teaching activity, teaching activity, content of subject, teaching time, or evaluation. The average score is between 3.00 – 3.31.

Thus, the researcher would like to suggest as follows:

Regarding teaching, students should be an actor from introduction to conclusion. With regard to teaching activity in each subject, students should practice by themselves. A teacher should be a supervisor giving advice on research on various knowledge sources and on improving students' work. A teacher, additionally, should be a timekeeper in each step as well as pay great attention to teamwork and students' working skills. As a result, a teacher should mostly design an activity which students are able to work in groups. Students, therefore, have an opportunity to give their opinion to their group, jointly plan, discuss, produce work and evaluate their own work.

When teaching each topic, the researcher views that various techniques should be adopted. There are 5 methods appropriate for teaching Law in Daily Life: cooperative teaching by using jigsaw activity, analysis teaching, questioning teaching, discussion teaching either in a small group or a whole class and, lastly, experience teaching mainly through a group activity.

In addition, a teacher should enhance teaching skills concerning the student-centered classroom such as introduction to the lesson, task assignment, questioning, teaching psychology, and conclusion skills. These skills will further benefit students in the Law in Daily Life class under the curriculum of General Education, Mahasarakham University.

Keywords: Students Centered, Law in Daily Life

บทนำ

กฎหมายเป็นข้อบังคับของรัฐที่ประชาชนต้องปฏิบัติตามและหากมีการฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าว ผู้ฝ่าฝืนจะต้องรับโทษตามกฎหมาย (คณิศร. 2531 : 225) ดังนั้นกฎหมายจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในทุก ๆ ขั้นตอน ซึ่งการศึกษาในมหาวิทยาลัยก็เช่นเดียวกัน ย่อมต้องมีวิชาที่ให้ความรู้ทางกฎหมาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกที่จะศึกษาด้วย

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำนักศึกษาทั่วไป ได้มีการบรรจุรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันไว้ในหลักสูตร เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถลงทะเบียนเรียนในรายวิชาดังกล่าวได้ ซึ่งในการเรียนการสอนรายวิชาดังกล่าว มีปัญหาประการหนึ่งที่ได้เห็นได้ชัดจากผลการเรียนการสอน คือนิสิตต้องการให้มีการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นกว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด(กุลยา ตันติผลาชีวะ.2544: 25) โดยกระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับการอุดมศึกษาตามแนวทางเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมุ่งพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ทักษะชีวิตและทักษะสังคมได้

วิจัยฉบับนี้จึงมีความประสงค์ที่จะทราบแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าว คือ การแสวงหาแนวทางวิธีการและรูปแบบการสอนใหม่ๆ ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เข้ามาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน เพื่อประโยชน์ในการก่อให้เกิดการพัฒนา นิสิตให้เต็มตามศักยภาพ เต็มความถนัด และเต็มตามที่ นิสิตให้ ความสนใจ และสามารถจัดบรรยากาศการเรียนรู้อให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นคนดีมีคุณธรรมและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข(บุรุษย์ ศิริมหาสาร. 2545: 42)

ความมุ่งหมายของการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษา

1. เพื่อให้ทราบถึงหลักการ แนวคิด และ ทฤษฎีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะแนวทางในการวางหลักเกณฑ์ รูปแบบในการเรียนการสอนวิชา กฎหมายในชีวิตประจำวันที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่กำลังเรียนรายวิชา กฎหมายในชีวิตประจำวัน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 กลุ่มที่ 3 ระบบปกติ และระบบพิเศษ จำนวน 1 ห้องเรียน รวมจำนวน 247 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) ใน 1 ห้องเรียน รวมจำนวนนิสิต 56 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประเภทเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล ได้แก่

1) แผนการสอนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีการกำหนดให้มีการเรียนในภาค 1 / 2555 ของนักศึกษาทั่วไป โดยยึดเนื้อหาตามที่กำหนดในประมวลรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ใช้เวลาในการสอนทั้งหมด 14 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง 45 นาที โดยผู้วิจัยเป็นผู้ออกแบบ

2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนิสิต ซึ่งมีทั้งหมด 5 ส่วน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามขั้นตอน การประเมินงาน การปรับปรุงงาน และความพอใจในผลงาน

3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิต เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านบทบาทผู้สอน การมีส่วนร่วม

ในกิจกรรมการเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาวิชา เวลาที่ใช้ในการสอน การวัดผล การประเมินผล ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale)

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิจัยฉบับนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอน

ต่อไปนี้

ก) ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน ตามขั้นตอน กล่าวคือ

1) ศึกษาทฤษฎีหลักการสอน และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) คัดเลือกวิธีสอนที่เห็นว่าเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน วิชากฎหมายในชีวิตประจำวันซึ่งผู้ศึกษาได้เลือกเอาวิธีสอนแบบใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ วิธีสอนแบบอภิปราย วิธีสอนแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ วิธีสอนแบบใช้คำถาม วิธีสอนแบบวิเคราะห์และวิธีสอนแบบประสบการณ์มาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และศึกษาวิธีการสอนดังกล่าวเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแผนการสอน

3) ศึกษาและวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน

4) นำผลจากการศึกษาและวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ และวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่คัดเลือกไว้มาจัดทำแผนการสอน

ข) แบบสังเกตพฤติกรรมกรรการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร และหลักการเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมกรรการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

2) กำหนดรายการพฤติกรรมกรรการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มที่จะสังเกตให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ได้พฤติกรรมกรรการทั้งหมด 7 รายการ คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการ

ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่การให้ความร่วมมือในการวางแผน การปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่การให้ความร่วมมือในการทำงาน การแสดงความคิดเห็น การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ และความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

3) สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมกรรการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มตามรายการที่กำหนดขึ้นแล้ว นำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม และครอบคลุมวัตถุประสงค์แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำเพื่อนำไปใช้ในการศึกษาต่อไป

ค) แบบสอบถามความคิดเห็น

การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับนิสิตที่เรียนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ และเลือกรายการในแบบสอบถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนกฎหมายในชีวิตประจำวัน ซึ่งแบ่งรายการที่สอบถามเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1) ด้านบทบาทของอาจารย์ผู้สอน

2) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

4) ด้านเนื้อหาวิชา

5) ด้านเวลาที่ใช้ในการสอน

6) ด้านการวัดผล ประเมินผล

โดยการตรวจให้คะแนน ผู้ศึกษาได้กำหนดคะแนนแทนระดับความคิดเห็น ดังนี้

คะแนน 4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ หรือความพึงพอใจในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ หรือความพึงพอใจในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คะแนน 2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ หรือความพึงพอใจในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ หรือความพึงพอใจในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษานำแผนการสอนที่สร้างขึ้นไปสอนจริงกับนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่เรียนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันโดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1) ดำเนินการสอนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน โดยผู้ศึกษาเป็นผู้สอน ใช้เทคนิควิธีสอนเป็นการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้กิจกรรม การอภิปรายกลุ่มย่อย การใช้คำถาม และการวิเคราะห์

2) ให้นิสิตตอบแบบแสดงความคิดเห็น หลังจากจบการเรียนการสอนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดเกณฑ์สำหรับเทียบระดับความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 6 ด้าน โดยแบ่งคะแนนออกเป็น 4 ระดับ ตามคะแนนเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.00 หมายถึง มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ แล้วนำมาสร้างแผนการสอนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ใช้เวลาสอนจำนวน 14 คาบ

ในการเรียนการสอนแต่ละเรื่อง ผู้ศึกษาใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธีประกอบกัน ดังนั้นจึงคัดเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียนได้แก่ 5 วิธี คือ การเรียนการสอนแบบร่วมมือ โดยใช้กิจกรรม การสอนแบบวิเคราะห์ การสอนโดยใช้คำถาม การอภิปรายแบบกลุ่มย่อย และทั้งชั้นการเรียนแบบประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งในแต่ละแผนผู้ศึกษาได้ใช้เทคนิควิธีสอนตั้งแต่ 2 วิธีขึ้นไปในการสร้างองค์ความรู้และการผลิตชิ้นงาน ผู้สอนจะใช้เทคนิควิธีการคิดวิเคราะห์ และการใช้คำถาม ถามให้นิสิตคิดวิเคราะห์ จนสามารถค้นพบข้อสรุปของแต่ละเรื่องได้ด้วยตนเอง และใช้คำถามให้นิสิตคิดวิเคราะห์ต่อไปเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของความรู้แต่ละเรื่อง ซึ่งทำให้นิสิตสามารถมองภาพรวมขององค์ความรู้ที่ได้ทั้งหมด ทำให้เข้าใจบทเรียนอย่างแท้จริง

ตาราง 1 เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการสอน

แผนการสอนที่/เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้
แผนการสอนปฐมนิเทศนิสิต 1. ความสำคัญของวิชา 2. จุดประสงค์ของเนื้อหาเรื่อง 3. บทบาทอาจารย์ 4. การประเมินผล	เพื่อให้นิสิตทราบความสำคัญของกฎหมายในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นิสิตได้ทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นิสิตได้ร่วมวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นิสิตทราบกระบวนการเรียนการสอนที่จะใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้นิสิตได้ร่วมกันกำหนดวิธีการประเมินผล

ตาราง 2 เวลา เทคนิควิธีการสอน สื่อการสอน การวัดประเมินผลของแผนการสอน

แผน/เนื้อหา	คาบ	วิธีการสอนที่ใช้	สื่อการเรียน	ประเมินผล
ปฐมนิเทศนิสิต	2	อภิปรายทั้งชั้นและ การใช้คำถาม	จุดประสงค์การเรียนรู้ ของวิชา	สังเกตการอภิปราย
แผนการสอนที่ 1	4	การเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้กิจกรรม การอภิปรายกลุ่ม การใช้คำถาม	ใบงานที่ 1	สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม กลุ่มและกระบวนการ ทำงาน
แผนการสอนที่ 2	4	การสอนแบบวิเคราะห์ การใช้คำถาม การอภิปรายกลุ่มย่อย และทั้งชั้น	ใบงานที่ 2	สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม กลุ่มตรวจชิ้นงาน (งานกลุ่ม)
แผนการสอนที่ 3	4	การเรียนรู้ แบบประสบการณ์ การอภิปรายทั้งชั้น	ใบงานที่ 3	สังเกตกิจกรรมกลุ่มและ กระบวนการทำงาน ครั้งที่ 3

1. อภิปรายผล

จากตาราง 1 และ 2 แสดงให้เห็นถึงการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนที่
ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นนั้น นิสิตเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรม
การเรียนการสอนตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
ขั้นกิจกรรมการสอนจนถึงขั้นสรุป กิจกรรมการเรียน
การสอนในแต่ละแผนการสอน นิสิตเป็นผู้ปฏิบัติ
ด้วยตนเองโดยครูเป็นผู้คอยดูแล ให้คำแนะนำ ให้

คำปรึกษาในการค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ
การปรับปรุงชิ้นงาน และเป็นผู้ควบคุมเวลาในแต่ละ
ขั้นตอน ผู้ศึกษาให้ความสำคัญกับการทำงานเป็น
ทีมและทักษะการทำงานของนิสิต โดยได้ออกแบบ
กิจกรรมที่ให้นิสิตได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มเป็นส่วน
ใหญ่ นิสิตได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนเอง
ต่อกลุ่ม ได้ร่วมวางแผน ได้อภิปราย ได้ผลิตชิ้นงาน
ร่วมกัน และได้ประเมินชิ้นงานของตนเอง

ตาราง แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนิสิต

ความคิดเห็นของนิสิตในด้าน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปรผล
1. ด้านบทบาทของผู้สอน	3.31	0.62	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	3.00	0.78	มาก
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.22	0.61	มาก
4. ด้านเนื้อหาวิชา	3.09	0.70	มาก
5. ด้านเวลาที่ใช้ในการสอน	3.09	0.77	มาก
6. ด้านการวัดประเมินผล	3.09	0.66	มาก
รวมความคิดเห็นทุกด้าน	3.13	0.69	ระดับมาก

2. อภิปรายผล

จากตารางแสดงให้เห็นว่านิสิต ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นโดยรวมต่อการเรียนการสอนที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 เมื่อแยกพิจารณาเป็นด้าน พบว่านิสิตแสดงความคิดเห็นด้วยในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00 - 3.31

ข้อเสนอแนะ

ด้านการเรียนการสอน นิสิตควรเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นกิจกรรมการสอนจนถึงขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละแผนการสอน นิสิตเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองโดยผู้สอนเป็นผู้คอยกำกับดูแล ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาในการค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ การปรับปรุงชิ้นงาน และเป็นผู้ควบคุมเวลาในแต่ละขั้นตอน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีมและทักษะการทำงานของนิสิต โดยได้ออกแบบกิจกรรมที่ให้นิสิตได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มเป็นส่วนใหญ่ นิสิตได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อกลุ่ม ได้ร่วมวางแผน ได้อภิปราย ได้ผลิตชิ้นงานร่วมกัน และได้ประเมินชิ้นงานของตนเอง

ในการเรียนการสอนแต่ละเรื่อง ควรใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธีประกอบกัน ดังนั้นจึงคัดเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน ได้แก่ 5 วิธี คือ การเรียนการสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบวิเคราะห์ การสอนโดยใช้คำถาม การอภิปรายแบบกลุ่มย่อย และทั้งชั้น การเรียนแบบประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นหลัก ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ไสว พักขาว. 2542: 47)

ส่วนบทบาทของผู้สอนควรมีการฝึกฝนทักษะเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ ทักษะในการเข้าสู่เนื้อหาบทเรียน ทักษะในการมอบหมายงาน ทักษะในการตั้งคำถาม รวมทั้งทักษะทางจิตวิทยาในการสอน ตลอดจนทักษะในการสรุปบทเรียนได้อย่างครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด อันจักเป็นประโยชน์แก่นิสิตที่เรียนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ตามหลักสูตรของสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคามต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของท่านผู้อำนวยการสำนักศึกษาทั่วไป ซึ่งได้อนุมัติให้เป็นโครงการวิจัยจนกระทั่งลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์วิทยาลัย
การเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ให้คำแนะนำให้กำลังใจตลอด
การศึกษาที่ผ่านมา

ขอขอบพระคุณ นิสิตมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม ที่ให้ความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล
เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่านที่ให้ความ
ช่วยเหลือในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับ
นี้

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บุพการีของ
ผู้เขียนผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่าง

เอกสารอ้างอิง

- กุลยา ตันติผลลาชีวะ. (2544, กรกฎาคม). การสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. *วารสารการศึกษาศาสตร์*, 5(3).
คณิต ฒ นคร.(2531). ประมวลกฎหมายอาญา; *พื้นฐานความรู้ความเข้าใจ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
นิติธรรม.
- บุรชัย ศิริมหาสาร. (2545). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
บุ๊ค พอยท์.
- ไสว พักขาว. (2542). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
เอ็มพันธ์.